

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

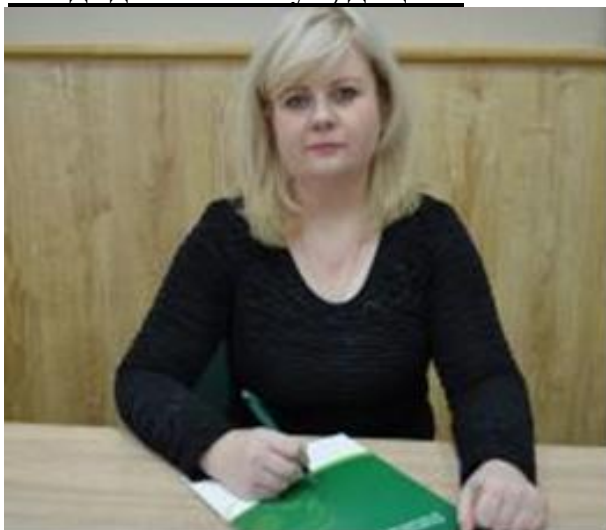
Кафедра селекції, насінництва і генетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)
ДЕРЖАВНА КВАЛІФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА СОРТІВ
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Агрономія
спеціальність 201 Агрономія
галузь знань 20 аграрні науки і продовольство
освітній ступінь Бакалавр

Розробники:

Баган Алла, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент

Юрченко Світлана, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент

Гарант: Ляшенко Віктор, доцент кафедри рослинництва, кандидат с.-г. наук, доцент

ПОЛТАВА 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Державна кваліфікаційна експертиза сортів
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладачі:</i> Баган Алла, кандидат с.-г. наук, доцент Юрченко Світлана, кандидат с.-г. наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 58 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> alla.bagan@pdaa.edu.ua , svitlana.iurchenko@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/bagan-alla-vasylivna ; https://www.pdau.edu.ua/people/yurchenko-svitlana-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність, Освітня програма	201 Агрономія ОПП Агрономія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Ботаніка, Генетика

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення існуючих видів державної науково-технічної експертизи, комплексу польових і лабораторних досліджень, за результатами яких приймається кінцеве рішення щодо державної реєстрації сортів та гібридів сільськогосподарських культур та державної реєстрації прав на них.

Основні завдання навчальної дисципліни: дати знання майбутнім фахівцям з методів ідентифікації сортів рослин та їх застосування при державній реєстрації сортів та набутті прав на сорт, як об'єкту інтелектуальної власності.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

ФК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах

Результати навчання (201 А_бд 2020; 201 А_бд 2020 [1] стн; 201 А_бз 2020; 201 А_бз 2020 [1] стн):

РН 8. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

РН 13. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Результати навчання (201 А_бд 2022 [1] стн):

РН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

РН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин

Тема 2. Правова охорона сортів рослин

Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи

Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест

Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення

Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення

Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення

Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 201 А_бд 2020; 201 А_бд 2020 [1] стн				заочна форма 201 А_бз 2020; 201 А_бз 2020 [1] стн			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	лаб	с.р.		л	лаб	с.р.
Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 2. Правова охорона сортів рослин	14	2	2	10	18	2	2	14
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест	34	2	22	10	18	2	2	14
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення	12	2	-	10	14	-	-	14
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин	12	2	-	10	14	-	-	14
Усього годин	120	16	24	80	120	4	4	112

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 201 А_бд 2022 [1] стн			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	12	2	-	10
Тема 2. Правова охорона сортів рослин	14	2	2	10
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи	12	2	-	10
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест	34	2	22	10
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення	12	2	-	10
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення	12	2	-	10
Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення	12	2	-	10
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин	12	2	-	10
Усього годин	120	16	24	80

Форми контролю результатів навчання (201 А_бд 2020; 201 А_бд 2020 [1] стн; 201 А_бз 2020; 201 А_бз 2020 [1] стн)

Результати навчання	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти							
	Денна форма				Заочна форма			
	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	самостійна робота	Разом	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	контрольна робота	Разом
РН 8	8	30	12	50	10	20	20	50
РН 13	8	30	12	50	10	20	20	50
Разом	16	60	24	100	20	40	40	100

201 А бд 2022 [1] стн

Результати навчання	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Денна форма			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	самостійна робота	Разом
РН 9	8	30	12	50
РН 14	8	30	12	50
Разом	16	60	24	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання
<i>Денна форма 201 А бд 2020; 201 А бд 2020 [1] стн</i>	
<i>Опитування</i>	
1	Здобувачем надана коротка відповідь
2	Здобувачем надана змістовна повна відповідь
<i>Виконання лабораторних робіт та їх захист</i>	
1	Здобувачем не повністю виконано завдання лабораторної роботи
2	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання
3	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками
4	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та неповна відповідь на контрольні запитання
5	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та повна відповідь на контрольні запитання
<i>Виконання завдань самостійної роботи</i>	
1	Здобувачем надана коротка відповідь із помилками
2	Здобувачем надана неповна відповідь
3	Здобувачем надана повна відповідь
<i>Заочна форма 201 А бз 2020; 201 А бз 2020 [1] стн</i>	
<i>Опитування</i>	
1-2	Здобувачем надана відповідь із суттєвими помилками
3-4	Здобувачем надана коротка відповідь із незначними помилками
5-6	Здобувачем надана неповна відповідь
7-8	Здобувачем надана повна відповідь
9-10	Здобувачем надана змістовна відповідь із поясненнями

<i>Виконання лабораторних робіт та їх захист</i>	
1-4	Здобувачем не повністю виконано завдання лабораторної роботи
5-8	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання
9-12	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками
13-16	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та неповна відповідь на контрольні запитання
17-20	Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та повна відповідь на контрольні запитання
<i>Контрольна робота - написання контрольної роботи і її захист складає 40 балів.</i>	
Кожне питання контрольної роботи із п'яти налічує 6 балів (всього 30):	
1	Здобувачем надана коротка відповідь на деякі контрольні запитання із суттєвими помилками (менше 25% необхідної інформації)
2	Здобувачем надана коротка відповідь на всі контрольні запитання із суттєвими помилками (менше 40% необхідної інформації)
3	Здобувачем надана коротка відповідь на всі контрольні запитання (не менше 40% необхідної інформації)
4	Здобувачем надана неповна відповідь на всі контрольні запитання із незначними помилками (не менше 60% необхідної інформації)
5	Здобувачем надана достатньо повна відповідь на всі контрольні запитання із незначними уточненнями (не менше 75% необхідної інформації)
6	Здобувачем надана повна відповідь на всі контрольні запитання (не менше 90% необхідної інформації)
На захист роботи відводиться 10 балів (по 2 бали за кожне питання):	
1	Здобувачем надана коротка відповідь
2	Здобувачем надана повна змістовна відповідь
<i>Денна форма 201 А бд 2022 [1] стн</i>	
<i>Опитування</i>	
1	Здобувачем надана коротка відповідь
2	Здобувачем надана змістовна повна відповідь
<i>Виконання вправ на практичних заняттях</i>	
1	Здобувачем не повністю виконано завдання практичного заняття
2	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана коротка відповідь на деякі контрольні запитання
3	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками

4	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана неповна відповідь на контрольні запитання
5	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана повна відповідь на контрольні запитання
<i>Виконання завдань самостійної роботи</i>	
1	Здобувачем надана коротка відповідь із помилками
2	Здобувачем надана неповна відповідь
3	Здобувачем надана повна відповідь

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти							
	Денна форма навчання 201 А_бд 2020; 201 А бд 2020 [1] стн				Заочна форма навчання 201 А_бз 2020; 201 А бз 2020 [1] стн			
	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	самостійна робота	Разом	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	контрольна робота	Разом
Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 2. Правова охорона сортів рослин	2	5	3	10	10	20	-	30
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест	2	55	3	60	10	20	-	30
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення	2	-	3	5	-	-	-	-

Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення	2	-	3	5	-	-	-	-
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин	2	-	3	5	-	-	-	-
Написання і захист контрольних робіт	-	-	-	-	-	-	40	40
Разом	16	60	24	100	20	40	40	100
Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти							
	Денна форма навчання 201 А_бд 2022 [1] стн							
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	самостійна робота	Разом				
Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	2	-	3	5				
Тема 2. Правова охорона сортів рослин	2	5	3	10				
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи	2	-	3	5				
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест	2	55	3	60				
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення	2	-	3	5				
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення	2	-	3	5				
Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення	2	-	3	5				
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин	2	-	3	5				
Написання і захист контрольних робіт	-	-	-	-				
Разом	16	60	24	100				

Система оцінювання навчальних досягнень студентів національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Історія УІЕСР <https://www.sops.gov.ua>
2. Кириченко В.В., Рябчун Н.І., Єльніков М.І. Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навчальний посібник. Харків : ІР ім. В.Я. Юр'єва НААН України, 2010. 462 с.

3. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернобобових та круп'яних на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020 р. 260 с.

4. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернових на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від від 27 липня 2021р. 331 с.

5. Методика проведення експертизи сортів рослин групи овочевих, картоплі та грибів на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від від 27 липня 2021 р. 1225 с.

6. Методика проведення експертизи сортів рослин групи олійних на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020р. 169с.

7. Методика проведення експертизи сортів рослин групи технічних на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020р. 194с.

Допоміжні

1. Баган А., Дінець О. Завдання для лабораторних робіт з дисципліни «Державна кваліфікаційна експертиза сортів» для здобувачів вищої освіти факультету агротехнологій та екології спеціальності 201 Агрономія ступеня ЗВО Бакалавр. Полтава, 2021. 88 с.

2. Баган А.В. Завдання для лабораторних робіт з дисципліни «Сортознавство» для здобувачів вищої освіти факультету агротехнологій та екології спеціальності 201 Агрономія ступеня ЗВО Бакалавр. Полтава, 2019. 55с.

3. Волкодав В.В. Довідник по апробації сільськогосподарських культур. К. : Урожай, 1990. 496 с.

4. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є. Селекція та генетика окремих культур : начальний посібник. Полтава : ФОП Говоров С.В., 2008. 368 с.

5. Шелепов В.В., Гаврилюк М.М., Чебаков М.П., Гончар О.М. Селекція, насінництво та сортознавство пшениці. Миронівка, 2007. 405 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. www.agro-business.com.ua. – Журнал «Агробізнес сьогодні».

2. www.ukragroconsult.com.ua. – Сайт УкрАгроКонсалт.

3. ukrseeds.org.ua. – Сайт Насінневої асоціації України.

4. www.sops.ua. – Сайт Інституту експертизи сортів рослин України.